

Datum

2019-04-29

Vår referens

Christina Ek

Utvecklingssamordnare

christina.ek@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter ASN-2018-22296

Sammanfattning

Sveriges kommuner och Landsting (SKL) har behov av att Sveriges kommuner tar ställning till rekommendationen att gemensamt, till SKL, finansiera ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter.

Förslaget omfattar finansiering och medverkan i ledning och styrning av kvalitetsregister som används inom kommunal hälso- och sjukvård, SKL's stöd till kommunerna gällande uppföljning och analys genom t.ex. brukarundersökningar samt nationell samordning för gemensam utveckling av kommunernas kunskapsstyrningssystem. För Malmö stad innebär det en kostnad på cirka 2 471 989 kronor under en fyraårsperiod (år 2020–2023). Kostnaden fördelas mellan arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden utifrån nyttjandegrad av de tjänsten på SKL som finansiering avser. För arbetsmarknads- och socialnämnden beräknas den totala kostnaden bli cirka 308 998 kronor.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås ställa sig positiv till att anta rekommendationen från SKL och tillsammans med funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden finansiera kostnaden till SKL under fyra år från år 2020.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö stad antar Sveriges Kommuner och Landstings rekommendation om gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till att gemensamt med Funktionsstödsnämnden och Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden finansiera Malmö stads bidrag till SKL:s arbete med ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter, samt att under fyra år (2020-2023) finansiera 12,5 % av Malmö stads kostnad.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 190521 Ställningstagande om gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter
- Följebrev till meddelandet till styrelsen.pdf
- Meddelande från styrelsen SKL- Kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2019-05-08

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2019-05-16

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2019-05-21

Ärendet

Bakgrund

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska stödja sina medlemmar i arbetet för en jämlik, jämställd och evidensbaserad socialtjänst.

År 2016 upphörde den tidigare statliga finansieringen av flera aktiviteter som SKL bedriver för att stödja medlemmarna i detta. En av anledningarna är att statsbidragen har förändrats från att vara riktade till att vara mer generella. Kommunerna kan själva prioritera hur dessa medel ska användas t.ex. genom att i samverkan finansiera, driva och förvalta delar av kunskapsstyrningen inom socialtjänsten.

I juni 2016 rekommenderade SKL kommunerna att gemensamt finansiera en stödfunktion på SKL under åren 2017 och 2018. Malmö stad ställde sig positiv till att bidra till denna finansiering (STK-2016-833). I slutet av 2018 skulle SKL återkomma med hur den framtida organisationen och finansieringen av stödet skulle kunna utformas.

SKL:s förslag på organisering och finansiering av stöd till kommunerna

Det förslag som SKL nu lägger fram och rekommenderar kommunerna att anta, innebär att

- kommunerna gemensamt, till SKL, finansierar viktiga förutsättningar för att arbeta evidensbaserat inom området uppföljning och nationell samordning till en kostnad av maximalt 19,5 miljoner kronor, vilket innebär ca 1,95 kr/invånare i kommunerna. Finansieringen gäller för fyra år (2020–2023).
- kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för SKL:s medlemsavgift. Medlemsavgiften baseras på befolkningen i respektive kommun. De fyra största kommunerna får en rabatt på 10 procent.
- en uttalad avsikt är att finansiering och organisering permanentas, där kommunerna så väl som staten bidrar långsiktigt.

Kommunerna ska meddela SKL sitt ställningstagande till förslaget senast den 15 juni år 2019.

Om merparten av kommunerna avstår från att anta rekommendationen kan SKL inte säkra att stödet som SKL tillhandahåller kommer att kunna erbjudas nationellt framöver.

Sveriges landsting och regioner finansierar gemensamt sammanlagt 116,5 mkr till SKL år 2018 för motsvarande tjänster och stöd inom området kunskapsstyrning inom landsting/regioner.

SKL:s stöd till kommunerna

SKL:s uppgift är att bidra med stöd och samordning inom områden där nationell samverkan mellan kommunerna är mer ändamålsenlig och effektiv än att varje kommun gör arbetet var för sig. Genom att gemensamt utveckla ett långsiktigt och hållbart stöd för kunskapsstyrning på

olika nivåer i systemet skapas förutsättningar för att kunna tillhandahålla en jämlik, jämställd och evidensbaserad socialtjänst av hög kvalitet. Utgångspunkten är att bästa möjliga kunskap ska finnas tillgänglig vid varje möte mellan socialtjänstens personal och deras brukare. Det ska vara lätt att göra rätt och det ska finnas förutsättningar för lärande.

För att säkra en fortsatt gemensam utveckling av kunskapsstyrningen inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården förslår SKL att kommunerna gemensamt finansierar:

- Stöd till uppföljning och analys - 2,4 mkr årligen
- Nationell samordning för gemensam utveckling av kunskapsstyrning – 2,5 mkr årligen
- Nationella kvalitetsregister som kommunerna använder – 14,6 mkr årligen

Stöd till uppföljning och analys - 2,4 mkr årligen

Stöd för utveckling och analys genom t.ex. utveckling av SKL's årliga nationella brukarundersökningen och av gemensamma variabler för uppföljning av kvalitet och resultat.

Nationell samordning för gemensam utveckling av kunskapsstyrning – 2,5 mkr årligen

SKL ansvarar för stöd till utvecklingen av Nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning inom socialtjänsten (NSK-S). NSK-S arbetar med att tillgängliggöra och sprida kunskap och kan starta så kallade programråd och kompetensgrupper för att driva, utveckla och sprida kunskap i olika frågor. NSK-S består av socialchefer med mandat från samtliga län, några representanter från läns- och regionförbund, samverkansorganisationer, FoU-verksamheter¹ och de nio kunskapsstyrande myndigheter som ingår i Rådet för styrning av kunskap (vanligtvis är det Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, SBU och Forte). SKL ansvarar även för samordning med landsting/regioners gemensamma system för kunskapsstyrning.

Nationella kvalitetsregister som kommunerna använder – 14,6 mkr årligen

Nationella kvalitetsregister är en källa för uppföljning av kvalitet och effektivitet inom kommunernas hälso- och sjukvård, främst äldreomsorg. Flera av de register som kommunerna använder finansieras år 2018 av stat och landsting/regioner. De är idag underfinansierade då de statliga anslagen har minskat. Genom gemensam finansiering skulle kommunerna få inflytande över vilka register de önskar finansiera samt om juridiska hinder undanröjs en eventuell utveckling av andra register för socialtjänstens verksamheter.

Resultat av SKL:s arbete inom området

Brukarundersökningarna har gett 100-tal kommuner förutsättningar att bedriva förbättringsarbete utifrån jämförbara mått och ny kunskap om hur brukare upplever kvaliteten i verksamheterna.

NSK-S har inlett ett arbete med att kartlägga kommunernas behov av kunskapsstöd och har påverkat de statliga myndigheternas arbete med kunskapsstyrning. NSK-S har även samverkat med landsting och regioner i kunskapsstyrningsfrågor inom områden där kommuner och landsting/regioner behöver agera gemensamt t.ex. psykisk hälsa.

Kvalitetsregistret Senior Alert har bidragit till att minska trycksåren från 14,3 procent till 7,5 procent mellan åren 2011 och 2015.

¹ Verksamhet för forskning och utveckling inom kommun eller landsting

Bedömning

Samtliga tre socialnämnder i Malmö drar nytta av de nationella stödfunktionerna som idag finns på SKL. SKL spelar en viktig roll i kommunernas utvecklingsarbete. Genom samordning på nationell nivå blir utvecklingsarbetet mer effektivt och ger en mer jämlik socialtjänst i Sverige. Samordningen ger även fördelar beträffande kunskapsspridning mellan kommunerna. SKL's arbete med stöd i utvecklingen av Nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning inom socialtjänsten (NSK-S), programråd och kompetensgrupper är en förutsättning för att Sveriges kommuner ska kunna bedriva en gemensam och kvalitativ kunskapsstyrning. Genom NSK-S sammansättning kan kommunernas behov, kunskap och kompetens på ett systematiskt sätt nå de statliga myndigheterna och påverka kunskapsstyrningens form och innehåll.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen (ASF) och funktionsstödsförvaltningen (FSF) deltar årligen i de nationella brukarundersökningarna inom respektive verksamhetsområde. ASF har sedan år 2016 årligen genomfört brukarundersökningen och resultatet från denna används bland annat som målandikatorer för att mäta måluppfyllelse gällande flera av nämndens mål.

I Malmö stad används de nationella kvalitetsregisterna av Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen (HVOF). Förvaltningen använder idag registren Senior alert², Svenska palliativregistret³ och BPSD-registret⁴ och går mot en ökad användning av de olika kvalitetsregistren. En fortsatt finansiering är av vikt för att registren ska kunna utvecklas och förvaltas.

Gemensamt för användandet av samtliga kvalitetsregister är att de på ett systematiskt sätt bidrar till verksamhetens kvalitetsutveckling och en förbättring av patientsäkerheten, både i den enskildes fall och på övergripande nivå. Genom kvalitetsregistren får verksamheterna en bra basmätning som utgångspunkt för kvalitetsförbättringar och de ger möjlighet att mäta att det ges en jämlik vård enligt rekommendationer. Användandet av registren bidrar också till en ökad kvalitet för patienten/brukaren genom exempelvis höjd kompetens hos omvårdnadspersonal, underlag för en mer personcentrerad vård och att insatta åtgärder på ett tydligt sätt kan följas upp och utvärderas. Det kan också bidra till en bättre planering för verksamheten, att exempelvis i BPSD-registret på ett bra sätt kunna mäta vårdtyngd och därmed kunna sätta in extra resurser i vissa identifierade fall.

Förslaget ekonomiska konsekvenser för Malmö stad

Kostnaden avser fyra år (2020–2023) och fördelas per kommun utifrån samma beräkningsmodell som SKL:s medlemsavgift, vilken baseras på befolkningen i respektive kommun. De fyra största kommunerna får en rabatt på 10 procent.

Den beräknade kostnaden för Malmö stad baseras på aktuell befolkningsprognos och uppskattas utifrån denna att bli 2 471 989 kronor totalt.

	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	
Befolkningsprognos	345 943	349 915	354 213	358 470	
Finansiering SKL kunskapsstöd					Totalt
Avgift 1,95 kr/inv/år	674 589	682 334	690 715	699 017	2 746 655

Rabatt 10%	-67 459	-68 233	-69 072	-69 902	-274 665
Totalt	607 130	614 101	621 644	629 115	2 471 989

Malmö stad har tre socialnämnder: Arbetsmarknads- och socialnämnden (ASN), Funktionsstödsnämnden (FSN) och Hälsa, vård och omsorgsnämnden (HVON). Malmö stads kostnad, till SKL, finansieras av de tre nämnderna gemensamt.

Kostnaderna fördelas mellan nämnderna utifrån hur de olika förvaltningarna använder de tjänster som ska finansieras på SKL. 75 procent (14,6 mkr) av de medel som SKL behöver (19,5 mkr/år) är avsedda till finansiering av de kvalitetsregister som används inom kommunal hälso- och sjukvård (Senior alert, Svenska palliativa registret, BPSD-register, SveDem och Rikssår).

Det är bara HVOF som använder dessa register i Malmö stad. HVOF kommer därför att finansiera 75 procent av Malmö stads kostnad. ASF och FSF kommer att finansiera den resterande kostnaden genom vardera 12,5 procent.

	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	Totalt
HVOF 75%	455 348	460 575	466 234	471 837	1 853 994
ASF 12,5 %	75 891	76 763	77 705	78 639	308 998
FSF 12,5 %	75 891	76 763	77 705	78 639	308 998
Totalt	607 130	614 101	621 644	629 115	2 471 990

Ansvariga

Petra West Stenkvisst Enhetschef

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef

² Senior alert är ett kvalitetsregister för trycksår, munhälsa, benbrott, viktminskning samt blåsdysfunktion

³ Svenska palliativregistret är ett kvalitetsregister för verksamhet som vårdar personer i livets slut.

⁴ BPSD-registret är ett kvalitetsregister för personer med beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom.